

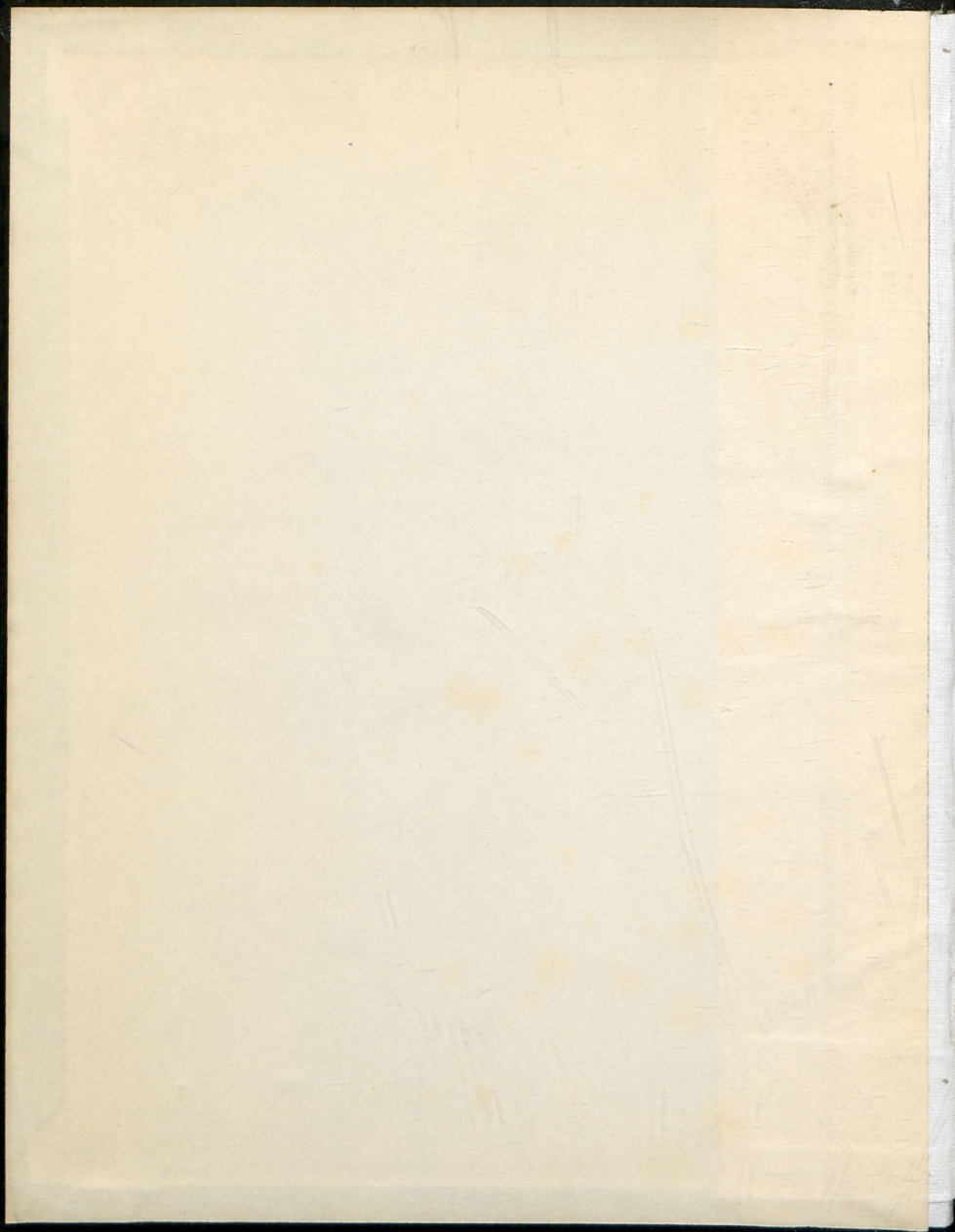
1000

7

96

25

17/18 19
D. SALOMO CONSTANTINVS
T I T I V S

ANATOM. ET BOTAN. PROFESS. PVBL. ORDINARIVS
COLLEGII MEDICORVM WITTEBERGENSIS

H. T.

D E C A N V S

A D

A C T V M I N A V G V R A L E M

A

F R I D E R I C O A V G V S T O K L V N C K E R ,

L V S A T O ,

A. D. 22 MARTII 1796

H. L. Q. C.

H A B E N D V M

P V B L I C E I N V I T A T .

---

*Quomodo concretiones biliosas per aluum pellere
conueniat, exemplo illustratur.*

S E C T. III.

79

D. SALOMO CONSTANTINUS

T. I. T. I. V. S.

ANATOMIE ET BOTANICAE PROFESSORIS PUBLI ORDINARIUS
COLLEGII MEDICORUM WITTEBERGENSIS

DECANVS

ACTVM IN AVGVRALEM

FREDERICVS AVGVSTVS QVAESITVS

IN A. T. O.

A. M. 22 MARTII 1790

M. D. C.

M. H. B. E. N. D. V. M.

P. A. T. R. I. C. I. S. T. A. T. I. S.

Quotidiano conseruacione fideliter per annos octiduo

etiam in hunc usque diem

Sec. III.

15

Medicinae emeticæ in concretionibus biliosis per alium pellendis virtutes, in secunda huius argumenti prolusione, ante paucos menses expolitas, nono quidem confirmarem exemplo, si morbi natura certius magis, quam probabilius per symptomata fuisset eruta. Mulier enim mediae aetatis, pluries iam periodice per annorum interualla, ictero vexata, denuo hoc morbo, subitoque corripitur; spasmi, dolores ad cordis scrobiculum, nausea; vomitiones accedunt. Antispasmodicis parum leuantur haec symptomata, sed emeticum dolores, tensionemque minuit, et repetitum tandem icterum omnem vincit. Mulier in feces albas per negligentiam, minus attendit, de vero morbo, quin de calculorum biliariorum praesentia, nos dubios reliquit.

Ipsa alui euacuatio per laxantia, mitiora, fortiora, egregie morbo calculoso succurrit. Vomitoriis quidem, vel tubis intestinalis mechanice concutitur, vel particulis medicinae sursum delatis, canalis intestinorum ad euacuationem non raro sollicitatur, vt calculi biliarii, hepatis, eiusque ductum, commotione liberati atque antrosum acti, facillime per intestinum rectum expellantur. Itaque ex emeticis, licet hunc effectum saepissime consequamur, in iis tamen haud subsistendum, sed alia medicina, alium praecipue euacuante, in subsidium aduocanda est, ad quam natura nos ducere per diarrhoeam illam spontaneam videtur, quae calculorum per ductum choledochum communem transitum subsequitur. Bilis enim, quae, quominus ex ductu communi in duodenum transeat, impeditur, in cystide, vel in biliaris canalibus accumulata fuit, sublato impedimento,

2

in canalem intestinorum, copiosius nunc affluit, accedente in primis emesi, qua bilis secretio, per hepatis cum ventriculo coniunctionem, musculorumque abdominalium compressionem, augetur, atque irritatione hac, alui fluxus mirum in modum promouetur. Hinc magno cum fructu, posteaquam emeticum prius datum est, decurrente morbo laxantia subiunguntur. Accedunt et aliae causae, quae efficiunt, vt hoc medicinae genus necessarium sit. In morbo calculoso, digestio inprimis atque chylificatio laborant, in canali intestinorum, quando irritatione naturali desituitur, cruditates accumuluntur, quae, cum aridae, durae et exsuccae euadunt, sollicitè educendae sunt. Sublatis vero ventris obstipationibus, impedimenta simul e medio tolluntur, quae calculorum ex ducta cholodochi dilectum difficilem reddiderant. Stimulo autem, quo intestinum duodenum euacuantia pungunt, ipse motus in ductu communi augetur, atque descensus calculorum, recentium praecipue atque fluitantium, facilis succedit et pronus. Haec mihi causa est, unde, quae mulier aegrotat, sumtis laxantibus, obseruanda mihi dedit phaenomena, explicari possunt; ita, vt felicem mali exitum huic medicamentorum generi magnopere tribuam, eodemque vomitorii effectum egregie adiutum existimem. Itaque medicamina euacuantia, quae stimulando fortius agunt, atque mucum spissiore et tenaciorem, quasi incidunt, in hoc morbo optima inueni; quemadmodum potione laxatiua ex foliis Sennae, radice rhabbarbari et sale quodam medio, vitriolato inprimis, sinem plerumque exoptatum assecutus sum. Namque calculi maiores, cum per alium abducuntur, minuti fecibus liquidioribus inhaerebant; quapropter repetita vice vsus hoc medicamento sum, donec et morbi symptomata cederent, et calculi tam duriores, quam molliores non amplius abirent. Eo enim, quo mulier conualuerat tempore, insultus colici, atque digestionis languentis phaenomena subinde redierunt, ex bile forte spissiore aut crassiore, deducendi, quos cito et tuto, aliquot dierum intervallo, medicinae purgantis ope penitus vici.

Multum

Multum quoque auxilii in hoc morbo leniendo ab chirurgi manu et medicina externa, iure expectare licet; quo tamen in praesenti casu haud opus fuit. Quem in censum illae deferendae auxiliorum species sunt, quibus spasmus emolliendo atque relaxando tollitur, cutis externa relaxatur, canales dilatantur atque aperiuntur; videlicet cataplasmata emollientia, emplastra resolutiva, inunctiones linimento volatili, balnea, inprimis femicupia, clysteres, scarificationes siccae, quin vesicatoria a variis dudum laudata atque in usu collocata. Sed ad illustrandam praesentis morbi historiam cum parum faciant, ab ulteriore eorundem explicatione lubenter abstineo.

Plerumque tamen et pellendis calculis impares sumus, et timori, ne morbus forte redeat, occurrendum est; hinc de solvendis iisdem sollicite nobis est cogitandum. Varia in hunc finem laudata sunt medicamenta solventia, de quorum usu nil certi in uniuersum statui potest. Laudarunt soluentia potentiora, chemica, alcalina atque acida, cineres clauellatos, fodam, aquam calcis, fluida spirituosissima, quae vero omnia partim certa haud nituntur experientia, partim nimis fortiter agere illa, iam a priori intelligi potest. VALISNIERI (*Dissert. de Cholelith. §. 6.*) ex alcoholis cum oleo terebinthinae connubio remedium habuisse, arbitratus est, cuius virtutes in hoc malo egregiae essent. At vero efficacia illius paucissimis probata est exemplis, licet PERCIVAL (*Essais Vol. II. S. 232. ff. Samml. für pract. Aerzte B. II. S. 95. f.*) idem laudauerit. DURANDVS, Medicus Lugdunensis, effectus longe tutiores, fortioresque ex naphthae Vitrioli, terebinthinae oleo mistae, sua doctus experientia, vidit. Venditavit primum A. 1774. (*Histoire de la Société de Médéc. Tom. II. p. 193. ff. Samml. für pract. Aerzte B. VI. S. 183. f.*) et rursus A. 1790 singulari libro (*Beobachtungen über die Wirkung der Mischung vom Schwefeläther und dem flüchtigen Terpenthinöl bey Leberschmerzen, die von Gallensteinen entstehen, aus dem Franz. des*

DURANDE, *Helmsf.* 1791. 8.) hoc auxilium, quod cum ego quoque experirer, prout mihi cesserit, iam quaedam lubet addere. Vtrumque pharmacon, et naphtha vitrioli, et oleum terebinthinae, solvendis calculis biliariis, extra corpus humanum satis respondere intellexi, auctor tamen aethere oleo terebinthinae magis fixum reddi, atque facilius ad duodenum transferri putat. Vult enim, medicamentum subtilissimum, per intestinorum canalem in vapores abire, atque in ductum cholodochum communem transire; e quo tandem in vesicam felleam transmigret, atque resoluendo, emolliendoque agat. Satis quidem hypothetice haec dicta, praesenti autem, de quo loquor, non satis convenire morbo videntur. Initio enim medicamentum hoc adhibui, et calculi paullo post per alium pulsi, minime molles, duri potius et compacti, mucro innolati, exibant. Postea usu illius continuato molles, inter se parum distinctae, pulmentaris quasi materiae, abducebantur, quae calculorum formam, neque colorem, neque figuram secum trahebant. Ergo spasnum minuendo magis, quam calculum solvendo medicamen in nostra aegrotata egisse, admodum probabiliter argumentari licet. Spasmo sublato, calculi non tantum integri facilius sequebantur, sed etiam materia rudior, quae calculorum elementa praebet, citius et imperfectius prodiit.

Haec in praefens hactenus, cum officium nos eo ducat, ut commendemus

V I R V M

PRÆNOBILISSIMVM, DOCTISSIMVM,

FRIDERICVM AVGVSTVM KLVNCKERVM,

GROSLVEBENAVIA-LVSATVM,

MEDICINAE CANDIDATVM,

Quem,

Quem, quo melius noscamus, primum vitae enarrationem, quam Ordini nostro exhibuit, hic integram inseramus.

*Ego, FRIDERICVS AVGVSTVS KLVNCKER, anno 1762 die 2. Sept. natus sum Groslobbenaviae in Lusatia inferiore, patre IOANNE
 • Ibidem conductore, et matre IOANNA MARGARETHA, e gente LEH-
 MANNIANA. Ut vero illum praematura iam mihi morte ereptum
 valde lugeo, ita hanc superstitem adhuc inter viuos esse, quam
 maxime laetor. His optimis parentibus summa debeo beneficia,
 praecipue vero matri dilectissimae, quae officia patris mortui opti-
 me in se suscepit, meque in religione christiana aequae, ac in pri-
 mis litterarum elementis instruendum curauit. A prima pueritia
 domesticis usus sum praceptoribus, KOEHLERO et THORA; Quo
 vero postea maiora in litteris caperem incrementa, anno 1771
 scholae, quae Luebbenaviae floret, traditus sum, atque ibi fideli
 institutione, tum publica, tum priuata, Rectorum, GRAEBNERI,
 EVRSCHERI, et MVELLERI, Cantoris, per quinque annos frui mihi
 contigit. Quorum praceptorum optime de me meritorum collatam
 in me operam, grato semper animo recordabor. Cum vero ani-
 mum meum ad chirurgiam faciendam valde propensum esse, sen-
 tirem, ad eam addiscendam, an. 1776 disciplinae Dn. HVBERTI,
 Chirurgi Comitis de LYNAR dexterrimi, me commisi, atque tiroci-
 nio peracto ad manus Dn. GRAHLII, Chirurgi primarii legionis eque-
 stris, leuioris armaturae, Principis ALBERTI, per duos annos fui.
 Quo vero maiores in scientiis, chirurgo maxime necessariis, pro-
 gressus*

gressus facere possem, an. 1781. Dresdam adii, ibidemque a Collegio Medico-Chirurgico in numerum discipulorum receptus, praelectionibus b. PITSCHELII in Anatomiam et Physiologiam, Exp. DEMIANI in Pathologiam et Therapiam, b. MEYDERI, in Materiam medicam et Luem veneream, Dn. WILDII, Chirurgi Exercituum Saxoniorum supremi, in Chirurgiam, maxima cum utilitate interfui, et simul quoque doctrinam de fasciis a Dn. SCHADIO, nunc Chirurgo aulico, et Osteologiam ac Angiologiam a Dn. SCHNEIDERO, nunc Chirurgo primario legionis pedestris Principis CLEMENTIS, traditam accepi. Vno anno in his audiendis consumto, an. 1782 tentamina a Collegio superato, munere Chirurgi militaris in legione equestri leuis armaturae Principis ALBERTI perfunctus sum; attamen concessione impetrata, per unum adhuc annum Dresdae remansi, easdemque praelectiones iterum audiui; sed praeter has quoque, in dissecandis corporibus exanimatis, duce Exp. HAENELIO, tunc temporis Professoro, vires meas exercui, et ad praecipua theoretica firmanda, sub auspiciis Exp. DEMIANI et Dn. WILDII, Protochirurgi, in nosocomio publico Dresdensi, aegrotorum curam habui. Anno 1790, more consueto, ut repetendo scientias meas amplificarem, rursus Dresdam reuocatus sum, atque iisdem iterum usus sum magistris, et insuper quoque Exp. HAENELIUM, Anatomiam et Physiologiam, Exp. TITIVM, Materiam medicam, Exp. ANDRÉ, doctrinam de morbis dentium, tractantem audiui, neque minus quoque in Theatro Anatomico, duce OHLIO, tunc Professoro, nunc Chirurgo primario legionis pedestris de NIESE-

MEVSCHÉL, in dissectandis corporibus vires meas denuo exercui, a quo simul quoque Splanchnologiam, operationes instituenti rationem, et methodum apte instrumenta applicandi, propositam accepi. Artem vero obstetriciam, tam theoreticam, quam practicam, Dn. WEISSIO, magistro scholae obstetriciae, quae Dresdae floret, debeo. Quum vero, venia exoptatissima a superioribus meis impetrata, per unum adhuc annum Dresdae versarer, easdem praelectiones sicut et artem obstetriciam denuo repetii. Undecim annis praeterlapsis, cum laude an. 1795 a legione dimissus, ab Illustrissimo Comite ab EINSIEDEL vocatus, tentamineque a Collegio Sanitatis mecum instituto feliciter superato, Reibersdorffiam prope Zittauiam me contuli, ibique per duos annos Chirurgiam et Artem obstetriciam exercui. Ad studia academica hac ratione praeparatus, an. 1795 Vitebergam petii, atque ab Ill. HOMMELIO, tunc temporis Rectore Magnifico, civium academicorum Albo insertus sum. Ex quo inde tempore, scholas tam philosophicas, quam medicas, Doctorum Clarissimorum maximo cum fructu frequentavi. Logicam a Praecl. M. ROSENHÄHNIO, historiamque naturalem ab Excell. TITIO percepi; Anatomiam vero, Physiologiam, Pathologiam, Botanicam, aequae ac Medicinam forenses et Chemicam, Exper. TITIVS, Therapiam autem generalem cum Materia medica coniunctam, Exper. BOEHMERS, Senior Academiae Venerandus, mihi tradiderunt. Omnibus autem his Praeceptoribus de me meritissimis summaque pietate colendis, obstrictissimas decentissimasque ago gratias, usque gratum beneficiorumque memorem animum per totam

vitam sancte polliceor. Nunc vero Examine, quod pro Candidatura vocatur, fortunante Deo, ante paucos menses, peracto, veniam quoque, summos in arte medica decenter ambiendi honores, impetrai, quod, ut etiam feliciter succedat, vehementer opto.

Omninoque iure suo, Candidatus noster, votis compos fiet, cum, optime in vtraque medicina praeparatus, nostram adierit Academiam. Per plures enim annos et inter milites et inter ciues, chirurgiam cum medicina interna arctissime coniunctam, felicissime exercuit, atque per integrum annum, quo apud nos versatus est, scholas medicas eximio seruore frequentauit. Hinc non fieri non potuit, quin in examine, mense Nouembre an. praet. Ordinis nostri plausum ferret; hinc etiam iam diligentiae praemia, Doctoris Medicinae vtriusque honores, propediem capturus est. Solennitati huic destinauimus diem 22 Martii, quo sub Praesidio Viri Magnifici, Experientissimi, Doct. GEORGII RVDOLPHI BOEHMERI, Therap. Prof. Ordin. Facult. Nostrae vt totius Academiae Senioris Venerandi, et in praesens Rectoris Magnifici, Dissertationem: *De Taxo baccata*, publice cum aduersariis ventilaturus est; cui actui vt ILLUSTRISSIMI COMITES, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTI, COMMILITONES GENEROSISSIMI, NOBILISSIMI, ET QVICVNQVE rebus et institutis nostris bene cupiunt, praesentia atque frequentia fauere velint, in primis habemus votis. P. P. Dom. Palmarum 1796.

VITEBERGAE

PRELO CHRISTIANI PHILIPPI MELTZERI.

Wittenberg, Diss., Ergbd. 7, 1792-96
vol 18

f

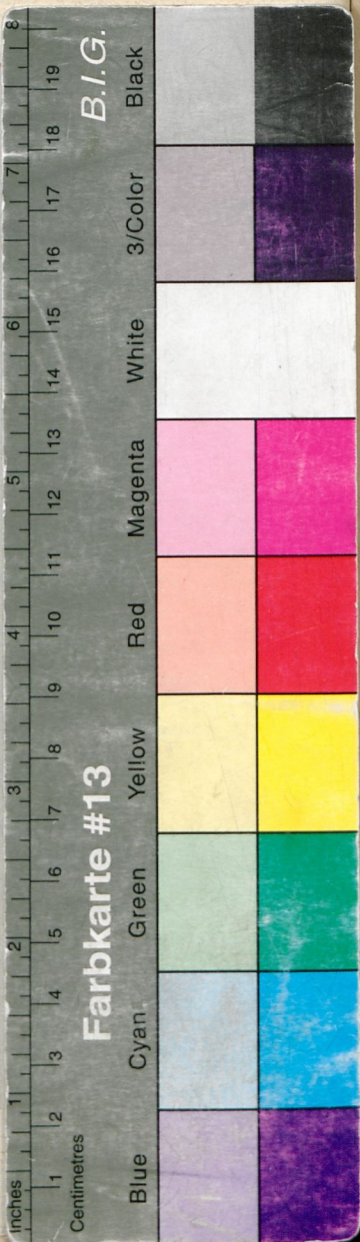
86.

W
11

17/18
19

D. SALOMO CONSTANTINVS

TITIVS

ANATOM. ET BOTAN. PROFESS. PVBL. ORDINARIVS
COLLEGII MEDICORVM WITTEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

AD

ACTVM INAUGVRALEM

A

FRIDERICO AVGVSTO KLVNCKER,

LVSATO,

A. D. 22 MARTII 1796

H. L. Q. C.

HABENDVM

PVBLICE INVITAT.

*Quomodo concretiones biliosas per aluum pellere
conueniat, exemplo illustratur.*

SECT. III.

19